

Δύο «χαμένοι» βασιλείς της Παλαιάς Διαθήκης

Επιμέλεια: Αλέκος Περάκης

Βαλτάσαρ : Μέχρι το 1853 στα Βαβυλωνιακά αρχεία δεν είχε βρεθεί μνεία του Βαλτάσαρ και ο Ναβόνιδος (555-538 π.Χ.) ήταν γνωστός σαν ο τελευταίος βασιλιάς της Βαβυλώνας. Για τους κριτικούς αυτό αποτελούσε μία από τις ενδείξεις για το ότι το βιβλίο του Δανιήλ δεν ήταν ιστορικό βιβλίο. Αλλά το 1853, πάνω σε ένα αγκωνάρι ενός ναού χτισμένο προς τιμή κάποιου θεού από το Ναβόνιδο στην Ούρ, βρέθηκε μια επιγραφή που έλεγε: «Είθε εγώ, ο Ναβόνιδος, βασιλιάς της Βαβυλώνας, να μην αμαρτήσω εναντίον σου. Και είθε σέβας προς σε να κατοικήσει στην καρδιά του Βαλτάσαρ, πρωτότοκου και ευνοούμενου μου γιού».

Ο Ναβόνιδος ήταν ένας από τους διαδόχους του Ναβουχοδονόσορα και ξέρουμε πως επέσυρε την οργή των ιερέων της Βαβυλώνας, επειδή για μερικά χρόνια δεν έπαιρνε μέρος στη σημαντική τελετουργία του Νέου Έτους στη Βαβυλώνα. Από άλλες επιγραφές μάς είναι γνωστό τώρα ότι ως επί το πλείστον ο Ναβόνιδος ζούσε αποτραβηγμένος έξω από τη χώρα του, τα χρόνια πριν την πτώση της Βαβυλώνας, και ότι ο γιός του Βαλτάσαρ, συμβασιλιάς του πατέρα του, ενεργούσε για λογαριασμό του με πλήρη εξουσία μονάρχου (επικεφαλής του στρατού και της κυβερνήσεως και ακόμη ότι ήταν αυτός που παραδόθηκε στο Κύρο).

Το γεγονός αυτό εξηγεί, πως ο Δανιήλ ήταν δυνατόν να γίνει ο «τρίτος άρχων του βασιλείου» (Δανιήλ 5:16, 29)· ο Ναβόνιδος τυπικά ήταν ο πρώτος, ο Βαλτάσαρ ο δεύτερος και ο Δανιήλ έγινε ο τρίτος, όταν μετέφρασε τη θεία γραφή που φάνηκε πάνω στο τοίχο.

Πηγές:

- Halley, «Συνοπτική Εγκυκλοπαίδεια της Αγίας Γραφής»
- Dr. Clifford Wilson «Απαντήσεις στον Νταινικεν» κεφ. 11
(http://eqolpio.com/DIGITAL_BOOKS/APANTHSEIS_STON_NTAINIKEN.pdf)

Σαργών : Στο βιβλίο του προφήτου Ησαΐα (20:1) αναφέρεται ότι «ο Σαργών βασιλιάς της Ασσυρίας απέστειλε τον Ταρτάν, όστις ήλθεν εις την Άζωτον και επολέμησε κατά της Αζώτου και εκυρίευσεν αυτήν»

Το χωρίο αυτό του Ησαΐα αποτελεί το μοναδικό ιστορικό κείμενο, μέσα σε ολόκληρη την αρχαία φιλολογία, που μνημονεύει το όνομα του Σαργών. Η μνεία αυτή του ονόματος ενός βασιλιά που δεν ήταν γνωστό αν υπήρξε ποτέ, έδωσε στους κριτικούς την αφορμή να ισχυρισθούν ότι πρόκειται για μία ακόμη ιστορική ανακρίβεια της Αγίας Γραφής.

Αλλά, θαυμαστό να το πεί κανείς, το 1842, ο Botta ανακάλυψε τα ερείπια του ανακτόρου του Σαργών, στην Κορσαβάδ, στη βόρεια άκρη της Νινευή με θησαυρούς και επιγραφές, που αποδείχνουν ότι ο Σαργών υπήρξε ένας από τους μεγαλύτερους βασιλείς της Ασσυρίας. Παρά το γεγονός αυτό, το όνομά του εξαφανίσθηκε από την ιστορία, εκτός βέβαια από τη μοναδικά αυτή μνεία του στο βιβλίο του προφήτου Ησαΐα, μέχρι που ήρθε η σύγχρονη αυτή αρχαιολογικά ανακάλυψη του Botta.

Στα τελευταία χρόνια, ανέσκαψε τα ερείπια των ανακτόρων του Σαργών το Ανατολικό Ινστιτούτο. Υπάρχουν φωτογραφίες παρμένες από τα ερείπια της αίθουσας του θρόνου του Σαργών και του μεγάλου λίθινου ταύρου, που εφύλαγε την είσοδο των ανακτόρων του.

Από επιγραφές είναι τώρα γνωστό ότι ο Σαλμανασάρ πέθανε, ενώ πολιορκούσε τη Σαμάρεια και ότι τον διαδέχθηκε ο Σαργών, ο οποίος και συμπλήρωσε τη κατάληψή της. Και ακόμη σε επιβεβαίωση του χωρίου του Ησαΐα που αναφέραμε πάρα πάνω, μια επιγραφή του Σαργών λέει : «Ο Αζωρί, ο βασιλιάς της Αζώτου, σχεδίαζε εν τη καρδιά του να μη

πληρώσει το φόρο υποτελείας. Στο θυμό μου βάδισα εναντίον της Αζώτου με τη συνήθη σωματοφυλακή μου. Κατέλαβα την Άζωτο και τη Γάθ. Άρπαξα τους θησαυρούς τους και τους ανθρώπους τους. Εγκατέστησα σ'αυτές λαούς από τις χώρες της ανατολής. Εισέπραξα φόρο υποτελείας από τη γη των Φιλισταίων, τον Ιούδα, τον Εδώμ και τον Μωάβ»

Πηγή: Halley, «Συνοπτική Εγκυκλοπαίδεια της Αγίας Γραφής»

Ενδεικτικά ευρήματα στο Βρετανικό Μουσείο:

http://www.britishmuseum.org/explore/highlights/highlight_objects/me/c/colossal_winged_bull.aspx